

PM 2012:84 RI (Dnr 001-723/2012)

Utredningen om snabbare betalningar (SOU 2012:11) Remiss från Justitiedepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen ”Utredningen om snabbare betalningar” (SOU 2012:11) hänvisas till vad som sägs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Stockholms stad har på remiss från Justitiedepartementet fått Statens offentliga utredning (SOU 2012:11) om snabbare betalningar. Utredningen har haft i uppdrag att föreslå hur det nya EU-direktivet (2011/7/EU) om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner ska genomföras i svensk rätt. Direktivet innehåller regler till skydd för borgenärer vid kommersiella handelstransaktioner, bland annat angående betalningsperiodens längd, dröjsmålsränta och indrivningskostnader.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret har inga större invändningar mot förslaget men ställer sig frågande till den automatiska förseningsavgiften på 450 kronor. Kommuner kan tvingas att tidigarelägga betalningar på grund av stora administrativa och ekonomiska konsekvenser.

Mina synpunkter

I ett välfungerande samhälle är det av oerhörd vikt att ingångna avtal följs. Detta gynnar alla aktörer som finns på marknaden, särskilt små och medelstora företag, och därmed också ekonomin i sin helhet.

Direktivet anger att en borgenärs rätt till dröjsmålsränta vid sen betalning inte ska kunna avtalas bort, vilket i praktiken innebär att rätten ska vara tvingande. Denna regel saknas i svensk rätt och utredningen vill därför införa en sådan bestämmelse. Enligt min mening är det ett avtal mellan två parter och ifall båda parter är överens om att en dröjsmålsränta ska kunna avtalas bort så bör det också kunna göras, vare sig det gäller kommersiella förhållanden eller myndigheters transaktioner.

Jag instämmer med stadsledningskontoret beträffande den automatiska förseningsavgiften på 450 kronor. Det vore olyckligt om avgiften skulle leda till stora administrativa och ekonomiska konsekvenser för kommunerna.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänstutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Utredningen om snabbare betalningar” (SOU 2012:11) hänvisas till vad som sägs i denna promemoria.

Stockholm den 13 juni 2012

STEN NORDIN

Bilaga

Betänkandet Utredningen om snabbare betalningar (SOU 2012:11), sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen avv Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

Kommunstyrelsen

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

ÄRENDET

Tillämpningsområde:

EU-direktivet gäller vid handelstransaktioner vilket innebär leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot betalning mellan företag eller mellan företag och myndigheter förutsatt att myndigheten är gäldenär. Noteras bör att även myndigheter kan ses som näringsidkare i vissa fall. Möjlighet finns på nationell nivå att ge direktivet ett bredare tillämpningsområde, men utredningen har valt att föreslå samma tillämpningsområde som i direktivet med något undantag.

Förändringar i svensk lagstiftning som en anpassning till EU-direktivet:

- Betalningstider ska inte överstiga 60 dagar om inte annat uttryckligen fastställts i avtalet, dvs. om borgenären inte uttryckligen godkänt en lägre betalningsperiod.
  - Svensk lagstiftning föreslås förändras med en skyddsregel för borgenären att en fordran senast förfaller till betalning 60 dagar efter det att borgenären krävt betalning om inte borgenären uttryckligen godkänt en längre betalningsperiod.
    - Om gäldenären är en myndighet eller ett annat offentligt organ ska betalningsperioden inte överstiga 30 dagar. Om borgenären uttryckligen godkänner en betalningsplan så ska betalningarna följa planen.
    - För de fall borgenären är en myndighet eller annat offentligt organ införs inga förändringar i svensk lag.
  - Svensk lagstiftning föreslås förändras med en begränsning på 30 dagar av uppskjutande av betalning för undersökning av en levererad vara eller tjänst. Perioden kan utsträckas om borgenären uttryckligen godkänner det. Förändringen avser alla förhållanden mellan näringsidkare samt mellan myndigheter och näringsidkare.
- Avseende dröjsmålsränta uppfyller svensk lagstiftning i huvudsak 2011 års EU-direktiv men reglerna kan i dag avtalas bort
  - Svensk lagstiftning föreslås förändras så att ett avtalsvillkor som innebär att gäldenären inte är skyldig att betala dröjsmålsränta, ska vara utan verkan. Denna förändring av svensk lagstiftning föreslås tillämpas på samtliga kommersiella förhållanden och inte endast begränsas till leverans av varor eller tjänster. Avseende förhållanden mellan näringsidkare och myndigheter föreslås förändringen omfatta endast när en näringsidkare mot betalning tillhandahåller varor eller tjänster till myndighet eller annat offentligt organ.
  - Enligt direktivet ska dröjsmålsräntan vid handelstransaktioner där en myndighet är gäldenär och en näringsidkare borgenär uppgå till minst referensräntan med ett tillägg av åtta procentenheter. Svensk lagstiftning föreslås förändras så att avtal innebärande en lägre dröjsmålsränta blir utan verkan i dessa avtalsförhållanden.
- I direktivet anges att en borgenär ska ha rätt till ersättning för sina indrivningskostnader. Om en betalning är försenad har borgenären rätt till ersättning med ett fast minimibelopp om 40 euro. Därutöver har borgenären rätt till

skäligen ersättning för de indrivningskostnader som överstiger det fasta beloppet.

- Svensk lagstiftning föreslås ändras så att när en fordran inte är betalad i tid ska gäldenären vara skyldig att utöver dröjsmålsränta betala en förseningsersättning på 450 kronor. Rätten till förseningsersättning ska gälla vid handelstransaktioner mellan näringsidkare och mellan näringsidkare och myndigheter om myndigheten är gäldenär. Huvudregeln blir att denna ersättning utgår i stället för övrig kompensation för inkassokostnader. Endast om kostnaderna för inkassoåtgärder överstiger 450 kronor blir gäldenären ytterligare betalningsskyldig. Avtalsvillkor, som inte ger borgenär rätt till förseningsersättning och ersättning för åtgärder utöver förseningsersättningen, ska vara giltiga endast om det finns särskilda skäl.
- I samband med att EU-direktivet implementeras i svensk lagstiftning föreslås ersättningsbeloppen vid indrivning ändras så att betalningspåminnelse ska ersättas med 60 kronor, inkassokrav med 180 kronor och upprättande av amorteringsplan med 170 kronor. De föreslagna höjningarna ska gälla samtliga fordringsförhållanden dvs. även vid t.ex. konsumentfordringar.

Enligt justitiedepartementets förslag ska författningsändringarna träda i kraft den 1 mars 2013.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 maj 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets uppfattning är att samtliga aktörer på marknaden gynnas av att ingångna avtal följs. En åtstramning avseende att erlagga betalning på rätt tid underlättar planering och undanröjer missnöje mellan parter.

Förslaget innebär att myndigheter avseende betalningsperiod, dröjsmålsränta och förseningsersättning särbehandlas gentemot gäldenär, som utgör ett företag. I detta avseende är stadsledningskontorets uppfattning att generella regler avseende myndigheter, övriga offentliga inrättningar och företag hade varit att föredra. En åtstramning hade kunnat göras så att även företagets betalningsperiod hade satts till högst 30 dagar. Vi bedömer dock att effekten av den föreslagna regeln bör bli ganska liten på marknaden, då den vedertagna betalningsperioden både för myndigheter och företag i dag är 30 dagar.

Den automatiska förseningsavgiftens på 450 kronor är en direkt följd av direktivet. Här är följdverkningarna svåra att överblicka. Om samtliga leverantörer sätter i system att ta ut förseningsavgift vid en eller ett par dagars försening kommer den här förändringen ha relativt stora administrativa och ekonomiska konsekvenser för kommuner, som ofta har långa beslutsvägar. Effekten kan bli positiv om möjligheter finns till en uppstramad process, men risken finns att kommuner tvingas att generellt tidigarelägga betalningarna för att förhindra att förseningsavgift utgår.

Att en höjning av avgifter i samband med inkassoåtgärder genomförs i samband med im-

plementering av direktivet anser stadsledningskontoret är rimligt. Det är ett lämpligt tillfälle att anpassa avgifterna till kostnadsläget i samhället.

Sammanfattningsvis har stadsledningskontoret inga större invändningar mot förslaget.